

Informační kniha

MALTA

Srdečně Vás
vítáme na ostrově

MALTA

Přejeme Vám příjemné prožití dovolené!

Obsah

Poznejte to nejlepší z Malty	str. 4
Státní zřízení	str. 5
Historie	str. 5
Geografie	str. 6
Klimatické podmínky	str. 7
Hospodářství	str. 7
Flóra	str. 7
Fauna	str. 8
Obyvatelstvo	str. 8
Jazyky	str. 8
Kuchyně	str. 9
Pláže	str. 10
Časový posun	str. 12
Doprava	str. 12
Peníze	str. 13
Komunikace	str. 14
Kriminalita	str. 15
Sporty	str. 15
Zábava, noční život	str. 17
Restaurace	str. 17
Voda	str. 17
Kontakty na úřady	str. 17
Slovníček	str. 18
Zdravotní péče	str. 19
Nakupování	str. 19
Spropitné	str. 20
Elektrický proud	str. 20
Zajímavá místa	str. 21

Poznejte to nejlepší z Malty

Gozo

- sousední ostrov, který byl údajně obývaný nymfou Kalypsó
- oblíbené turistické středisko Xlendi
- pláž s oranžovočerveným jemným pískem Ramla Bay

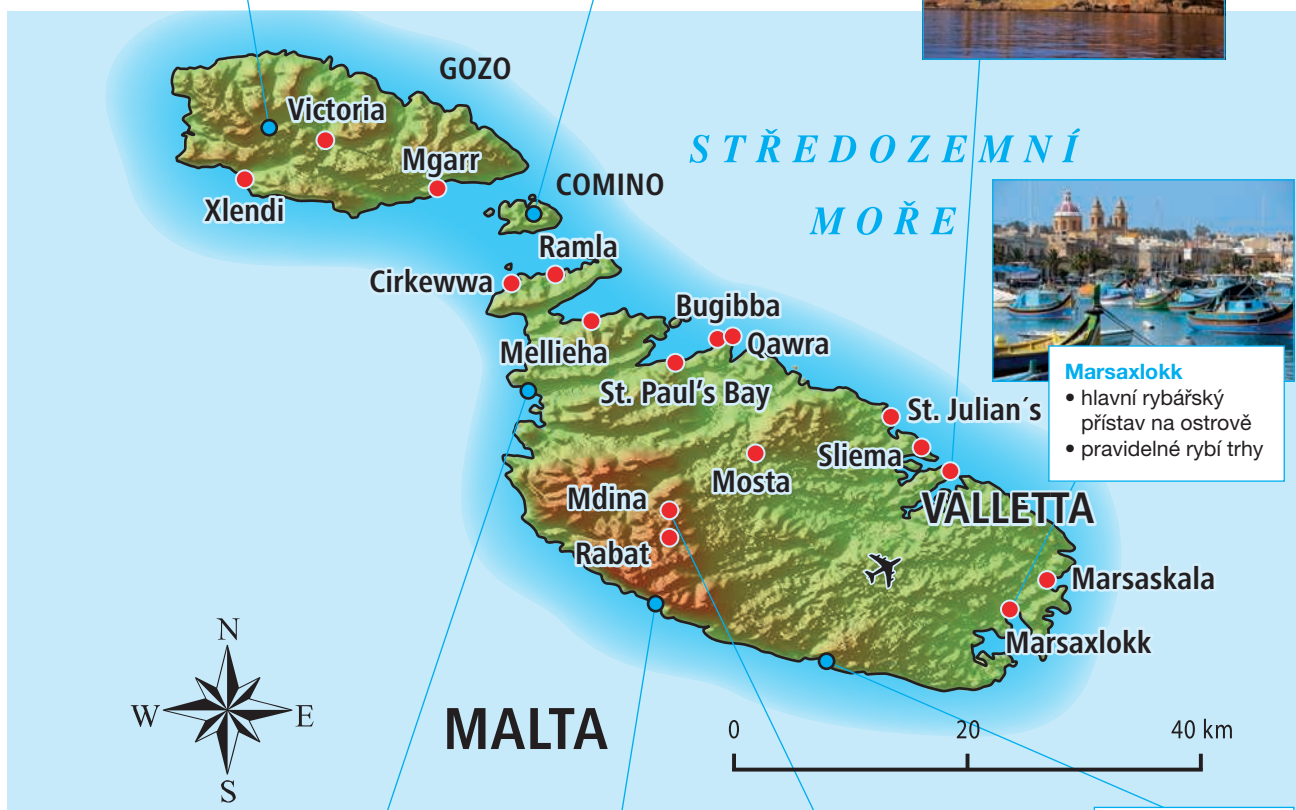
Comino

- prakticky neobydlený ostrov
- Modrá laguna – oblíbený cíl pro celodenní koupání

Valletta

- zahrady Upper Barracca s nádherným výhledem na přístav
- katedrála sv. Jana s uměleckými a architektonickými poklady z dob maltézských rytířů
- palác Velmistřů

Marsaxlokk

- hlavní rybářský přístav na ostrově
- pravidelné rybí trhy

Golden Bay

- oblíbená písčiná pláž, která patří k těm nejkrásnějším plážím na Maltě

Mnajdra a Hagar Qim

- impozantní megalitické chrámy
- největší megalit má víc než 20 tun
- nádherný výhled na moře s ostrovem Filfla

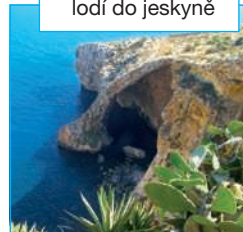

Mdina / Rabat

- Mdina – „mlčící město“ – obehnaná středověkými hradbami s kaplí sv. Agáty z roku 1417
- katakomby sv. Pavla ze 4. a 5. století v Rabatu

Modrá jeskyně

- známá Modrá jeskyně – Blue Grotto
- za příznivého počasí je možné vplout lodí do jeskyně

Státní zřízení

Parlamentní republika Malta.

Historie

Původní obyvatelstvo, které přišlo ze Sicílie, vytvořilo na Maltě megalitickou kulturu, jejíž stopy dnes nesou chrámové areály. Tyto stavby jsou starší než legendární Stonehenge nebo známé egyptské pyramidy. Nejznámějšími památkami megalitické kultury jsou chrámové komplexy Tarxien, Šnajdra či Ggantija na ostrově Gozo. Světovým unikátem je také podzemní pohřebiště – hypogeum – v Hal Saflieni. Z neznámých důvodů byl ostrov od roku 2500 př. n. l. do roku 2000 př. n. l. zcela neobydlen. Nejpravděpodobnějším vysvětlením je nějaká přírodní katastrofa nebo epidemie.

Ostrovy byly znovu osídleny až v době bronzové, a to opět obyvateli ze Sicílie. Velký vliv na kulturní a hospodářský rozvoj ostrova měli Féničané, kteří v roce 800 př. n. l. spolu s Kartaginci převzali vládu nad ostrovem. Po nich na Maltu přišli Římané. Ostrov pod jejich nadvládou vzkvétal a přijal křesťanství. Z doby jejich vlády se zachovalo několik římských vil a lázně v Ghajn Tuffieha, které skrývaly koupele se studenou či teplou vodou, toalety, převlékárny a parní lázně.

Na začátku 6. století n. l. spadá Malta pod správu Byzantské říše a začíná hospodářsky i společensky upadat. V roce 870 Maltu dobyla tuniská dynastie Aghlabidů. Její příchod má za následek islamizaci obyvatelstva, změnu jazyka a bohatou stavitelskou činnost. Dodnes se dochovalo opevnění v tehdejší hlavní městě Mdině. Během 13. století se Malta opět dostala do rukou křesťanského panovníka, a to císaře a sicilského krále Fridricha II.

Ten Maltu dlouho neudržel a již v roce 1282 byla připojena k aragonskému království. V 16. století byla Malta císařem Karlem V. věnována johanitům, kteří jsou známí jako maltézští rytíři, aby ji chránili před neustálými vpády Osmanské říše. Johanitům se podařilo odrazit osmanská vojska při tzv. velkém obležení v roce 1565. Maltézští rytíři vybudovali mnoho paláců, chrámů a kostelů a na ostrově se udrželi až do roku 1798, kdy kapitulovali před vojskem Napoleona Bonaparta.

Malta byla v roce 1800 obsazena Brity a v roce 1814 byla dokonce oficiálně začleněna do Britské říše. Za vlády Britů se na ostrově začíná budovat průmysl, v platnost vchází ústava, volí se parlament a zřizuje se úřad arcibiskupa. Během obou světových válek hraje Malta velmi důležitou roli ve strategii spojeneckých vojsk. Nezávislost Malty byla vyhlášena 21. září 1964, ale hlavou státu zůstala britská královna. První maltský prezident byl zvolen až v roce 1974. I když je Malta samostatný stát, stále patří do britského Společenství národů. Od roku 1987 je Malta podle své ústavy neutrální. Do Evropské unie Malta vstoupila ve stejný den jako Česká republika, tedy 1. května 2004.

V roce 2008 se Malta stává členem Eurozóny. Rok 2017 byl pro Maltu velmi smutný, během silné bouře se do moře zřítíl jeden z typických znaků Malty, přírodní úkaz – Azurové okno, které se nacházelo na ostrově Gozo.

Geografie

Nejmenší stát Evropské unie, který je se svou rozlohou 316 km² menší než Praha, najdeme ve Středozemním moři pouze 93 km jižně od Sicílie. Maltské souostroví tvoří celkem 6 ostrovů, z nichž jsou obydlené pouze Malta, Gozo a Comino (Comino s pouhými 3 obyvateli). Nenajdete zde žádné hory, nejvyšším bodem je Ta'Žuta neboli také Ta' Dmejrek s výškou pouhých 253 m.

Klimatické podmínky

Souostroví Malty se řadí mezi velmi slunečné a suché státy. Zdejší klima je velice ovlivňováno mořem. Během horkého léta, kdy slunce svítí i 12 hodin, fouká od moře příjemný, osvěžující vánek. Moře zůstává teplé až do začátku zimy, která bývá velmi mírná a příjemná.

Hospodářství

Malta má silně omezené zásoby sladké vody. Zásobování obyvatelstva vodou je uskutečňováno stanicemi na úpravu mořské vody. Z důvodu nedostatku spodních vod není na Maltě téměř žádná zemědělská výroba a většina potravin se sem musí dovážet. Hlavním příjmem ostrovní ekonomiky je samozřejmě cestovní ruch. Před koronavirovou krizí, v roce 2019, navštívilo Maltské souostroví 2,7 milionu cestujících.

Flóra

Malta není příliš zeleným ostrovem, typická je pro ni středomořská flóra – nízké keře, zakrslé olivovníky, mandlovníky, ibišky, granátová jablka, citrusy a bylinky, jako třeba tymián nebo rozmarýn. Jedinou doopravdy zelenou oblastí jsou Buskettské zahrady v blízkosti Rabatu, kde rostou halepské borovice a duby. Jedná se o oblíbený cíl místních obyvatel pro rodinné pikniky a procházky.

Fauna

Malta je domovem spíš malých živočichů, jako jsou ježci, lasičky nebo rejsci, často můžete také narazit na ještěrky, které se rády vyhřívají na sluníčku. Zhlédnout můžete i hada – ale není se čeho bát, žádný ze zdejších hadů není jedovatý. Především v zimních měsících je Malta oblíbeným cílem migrujících ptáků.

Jedinečný a turisty velmi vyhledávaný je podmořský svět. Potápěči si přijdou na své, protože zdejší moře skrývá útesy lemované korály, skály, jeskyně a také mnoho potopených vraků. Z vodních živočichů tu lze zhlédnout chobotnice, mořské koníky, želvy i skákající delfíny.

Obyvatelstvo

Malta má kolem 518 536 obyvatel, z nichž asi 97 % tvoří rodilí Malťané, 2 % Britové a 1 % ostatní. Zhruba 98 % maltského obyvatelstva jsou katolíci, což dokládá neuvěřitelný počet kostelů.

Jazyky

Úředním jazykem je maltština a z historických důvodů i angličtina. Vzhledem k blízkosti Itálie a jejímu kulturnímu vlivu na Maltu se většina obyvatel domluví také italsky.

Kuchyně – jídla

Maltská národní kuchyně v sobě snoubí vlivy mnoha kultur, které na území Malty žily. V současné době je velmi patrný vliv italské kuchyně. Jídla se liší dle ročního období.

Typickým maltským pokrmem, který by neměl vynechat žádný návštěvník, je fenek. Divoký králík připravovaný na tisíc a jeden způsob. Králík se peče, dusí, smaží, zapéká do těstovin, podává se se špagetami nebo se tradičně připravuje na červeném víně a česneku. Určitě nezapomeňte také ochutnat čirou rybí polévku aljottu se značnou dávkou česneku nebo tradiční maltský chléb, o kterém se říká, že je nejchutnější na světě. Aby to byl ten pravý maltský chléb, tak ho musíte koupit v některém z malých pekařství. Nejlepší je samozřejmě čerstvý.

Sladkou tečkou může být maltský nugát ochucený mandlemi či lískovými oříšky nebo kosočtvercové zákusky plněné datlemi a pečené v oleji, nazývané mqaret. Rychlou a oblíbenou svačinou během dne jsou pastizzi, tj. taštičky z listového těsta plněné ricottou.

Kuchyně – nápoje

Po celé Maltě uvidíte reklamy na typický místní nealkoholický nápoj Kininie vyráběný z hořkých pomerančů a místních bylinek. V současnosti už je k dostání také v light verzi. Kininie se podává také s rumem jako Malta Libre.

Milovníci vína ocení kvalitní produkci vín odrůd Cabernet Sauvignon, Merlot, Syrah, Chardonnay nebo Moscato. Pokud byste chtěli zažít opravdu autentický požitek z maltského vína, sáhněte po původních druzích Gellewza a Ghirghentina.

Pláže

Moře je na Maltě průzračné a čisté, vhodné pro koupání, potápění a šnorchlování. Nenajdete zde kilometry dlouhých písčinyých pláží, ale ty, které se tu nacházejí, určitě stojí za návštěvu.

Malta / Mellieha Bay

Více než kilometr dlouhá písčná pláž je největší a také nejnavštěvovanější na Maltě. Nabízí ideální podmínky pro rodiny s dětmi. Vstup do moře je zde velice pozvolný a moře vyhřáté. V bezprostřední blízkosti pláže jsou stánky s občerstvením a nabídkou vodních sportů.

Malta / Golden Bay

Golden Bay neboli Zlatá zátoka je jednou z nejznámějších a turisticky nejoblíbenějších pláží na Maltě. V blízkosti pláže se nachází parkoviště, autobusová zastávka a přímo na pláži naleznete kavárnu. Stezkou podél pobřeží se můžete projít na pláže Ghajn Tuffieha a Gnejna Bay.

Malta / Ghajn Tuffieha

Menší písčná pláž přístupná po schodech s prudším vstupem do moře. Pláž je velmi oblíbená mezi příznivci šnorchlování. Nad pláží se tyčí opuštěná strážní věž Ghajn Tuffieha.

Malta / Gnejna Bay

Oblíbená asi 150 m dlouhá písčná pláž na severovýchodě ostrova, v jejíž bezprostřední blízkosti se nachází stánek s občerstvením a parkoviště.

Malta / Paradise Bay

Malá úzká písčiná pláž je opravdovým rájem, je oblíbeným místem pro koupání a šnorchlování. Pláž je přístupná po schodech a naleznete zde i restauraci.

Malta / Armier Bay

Stranou turistických středisek leží menší přírodní písčiná pláž s okouzlujícím výhledem na sousední ostrovy Gozo a Comino.

Malta / St. George's Bay

Malá městská písčiná pláž s pozvolným vstupem do moře, která bývá během letních měsíců hojně navštěvovaná.

Malta / Pretty Bay

Písčiná pláž s pozvolným vstupem do moře vhodná pro rodiny s dětmi se nachází v centru městečka Birzebbuga na východním pobřeží ostrova.

Comino / Santa Marija Bay

Malá úzká písčiná pláž s pozvolným vstupem do moře a křišťálově čistým mořem je vzdálena asi 20 minut chůze od proslulé Modré laguny.

Comino / Blue Lagoon

Modrá laguna je nejnavštěvovanějším místem Comina. Laguna, či spíše záliv mezi Cominem a malým ostrůvkem Cominotto, má tyrkysově zbarvenou křišťálově čistou vodu, jemné písčné dno a mnoho skalnatých zákoutí. V kombinaci s velmi klidnými vodami zaručuje skvělé šnorchlování. Patří mezi nejfotogeničtější místa na ostrově.

Gozo / Ramla Bay

Největší a nejkrásnější pláž na ostrově Gozo s načervenalým pískem, která ani během letních měsíců nebývá přeplněná. V bezprostřední blízkosti pláže se nachází stánek s nabídkou občerstvení a vodních sportů.

Časový posun

Není. Malta je ve stejném časovém pásmu jako Česká republika.

Doprava – taxi

Pro cestování po ostrově můžete využít služeb vozů taxi. Oficiální maltská taxi jsou bílá a nabírají vás kdekoli kromě autobusové zastávky. Vždy dbejte na to, aby byl zapnutý taxametr.

Doprava – autobusy

Nejlevnějším způsobem objevování krás Malty je využití velmi dobře fungujících autobusových linek. Téměř do všech koutů ostrova vyrážejí autobusy z hlavního autobusového nádraží ve Vallettě. Autobusové linky jsou zajišťovány moderními zelenými autobusy společnosti Arriva. Jízdenky se kupují při nástupu do autobusu a směr jízdy bývá vždy vyznačen na autobusu. Autobusové zastávky jsou velice dobře značeny a zpravidla jsou opatřeny jízdním řádem.

Doprava – trajekt

Důležitým dopravním prostředkem je na Maltě trajekt. Nejdůležitějším lodním spojením je trajekt mezi ostrovy Malta a Gozo. Plavba trvá přibližně 20 minut a během hlavní sezony trajekt vyplouvá v průběhu dne skoro každých 30 minut. Mezi turisty je také velice oblíbené lodní spojení mezi Sliemou a Vallettou.

Doprava – pronájem automobilů

Ideálním způsobem, jak ostrov poznat podrobněji nebo se vydat na vzdálenější místa je pronájem automobilu. Než si pronajmete automobil z autopůjčovny, poradte se s průvodcem. Při pronájmu vozu v neznámé autopůjčovně vždy doporučujeme pečlivě se seznámit se smluvními podmínkami, zejména s ohledem na pojištění vozu.

Doprava – předpisy

Na Maltě se stejně jako ve Velké Británii jezdí vlevo. Nejvyšší povolená rychlost v obci je 50 km/h a mimo obec 80 km/h. Při vjezdu do tunelu musíte mít rozsvícená světla. Každý cestující v automobilu je povinen být připoután a děti musí mít autosedačku. Tolerance alkoholu v krvi je nulová! V případě nehody je nutné vždy kontaktovat místní policii na čísle 112 a autopůjčovnu. V žádném případě s autem do příjezdu policie nemanipulujte.

Peníze – měna

Měnovou jednotkou je euro (€).

Peníze – směnárny, banky

Pro výměnu hotovosti můžete využít služeb bank, které jsou otevřeny každý všední den od 8.00 do 17.00 hodin a v sobotu má většina zavřeno, nebo některé ze směnárny. Směnárna na letišti je otevřena nepřetržitě. Většina hotelů také disponuje směnárnou, která je součástí recepce. Ve většině obchodů, restaurací a hotelů akceptují platební karty VISA, MasterCard a American Express. Hotovost lze také vybrat z bankomatů, které naleznete v každém větším městě.

Komunikace – pošta

Poštu naleznete v každé větší obci. Pohledy můžete také odesílat z recepce vašeho hotelu nebo vhodit do poštovních schránek, které jsou většinou označeny červenou barvou. Známký můžete běžně zakoupit na recepci hotelu nebo v obchodě se suvenýry.

Komunikace – telefonování

Pro mezinárodní hovory volte předčíslí 00 / + a dále kód volané země. Pro Českou republiku je to 420, pro Slovensko 421. Mezinárodní předvolba pro Maltu je +356.

V případě aktivního roamingu můžete k telefonování použít mobilní telefon. Pokrytí mobilní sítě je na Maltě dostačující.

Komunikace – internet

Na Maltě je široká síť internetových kaváren a většina hotelů také disponuje několika počítači s přístupem na internet. Ve většině z hotelů, restaurací a kaváren mají přístup k internetu také prostřednictvím WiFi sítě.

Kriminalita – krádeže

Malta je velmi bezpečnou destinací, avšak okradeni můžete být všude. Dbejte proto zvýšené opatrnosti na rušných místech a všechny své cennosti a větší obnos peněz zanechte v hotelovém trezoru. Trezory jsou součástí vybavení pokoje nebo je naleznete na hotelové recepci. Určitě není bezpečné brát si s sebou cennosti na pláž nebo je nechávat na sedadle automobilu.

Při ztrátě či krádeži kontaktujte hotelovou recepci nebo zástupce cestovní kanceláře, kteří vám poradí, kam se obrátit. Mějte na paměti, že peníze a cennosti nejsou pojištěny, a proto je nutné dbát zvýšené opatrnosti.

Kriminalita – zavazadla

Při zjištění, že bylo vaše zavazadlo v průběhu přepravy poškozeno nebo jeho obsah není v pořádku, je nutné neprodleně kontaktovat leteckou společnost a škodu nahlásit. Jinak přijdete o možnost dostat náhradu škody.

Sporty

Příjemné maltské klima poskytuje ideální podmínky pro sportování. Mnohé hotely nabízejí svým hostům kurty na tenis a squash, fitness centra, sauny, samozřejmě jsou bazény a najít lze i školy potápění a golfové kluby.

Marsa Sport Club

Jen pár kilometrů od hlavního města se nachází největší sportovní centrum na území Malty. Najdete zde golfové hřiště o 18 jamkách, minigolf, 18 tenisových kurtů, 5 kurtů na squash, kriket a plavecký bazén.

Jízda na koni

Mezi obyvateli jsou velmi populární koňské dostihy, které se konají od října do června téměř každou neděli. Na vesnicích se nacházejí jízdárny, které nabízejí turistům příjemné vyjížďky na koních.

Střelba na hliněné holuby

Mezi místními je velmi populárním sportem střelení na hliněné holuby. Tento sport si samozřejmě můžete vyzkoušet i vy.

Maraton

Na Maltě se běhají během roku dva maratonské běhy – Malta Marathon a Malta Amateur.

Jachting

Malta je skvělou destinací i pro jachting. Obvykle v srpnu se zde dokonce jezdí prestižní závod Comino regata.

Potápění a šnorchlování

Okolí Malty, a především sousedního ostrova Gozo, nabízí ideální podmínky pro potápění – teplou čistou vodu, jeskyně, útesy a válečné vraky. Zkrátka nepřijdou ani příznivci šnorchlování. Skoro u každé skály či zátoky naleznete nějakou zajímavou podívanou. Nejzajímavější lokalitou pro šnorchlování je ostrov Comino.

Zábava, noční život

Nejrušněji je na Maltě během sezony, ale i mimo ni můžete zavítat do mnoha barů, nočních podniků, klubů a výtečných restaurací. Velmi populární jsou vinárny, které nabízejí místní produkci kvalitních vín. Nejčilejší noční život s velkým množstvím diskoték a nočních klubů najdete ve čtvrti Paceville v St. Julian's a v Bugibba. Na ostrově se každoročně pořádá spousta hudebních festivalů.

Restaurace

Restaurace najdete po celém ostrově. Určitě ochutnejte vynikající místní kuchyni, která vás zaručeně nezklame. Vaší pozornosti by neměla uniknout okénka rychlého občerstvení označeného pastizzerija s nabídkou typických pastizzi.

Voda

Voda z vodovodní sítě je nezávadná, ale přesto vám doporučujeme pít vodu balenou, kterou běžně zakoupíte v místních obchodech. Na Maltě je relativní nedostatek vody, proto vás prosíme, abyste vodou šetřili.

Kontakty na úřady

Velvyslanectví České republiky v Itálii

Ambasciata della Repubblica Ceca
Via dei Gracchi 322, 00192 Roma
tel.: +39 06 360 95 71
fax: +39 06 324 44 66
nouzová linka: 0039 335 310 450
e-mail: rome@embassy.mzv.cz

Velvyslanectví Slovenské republiky v Itálii

Ambasciata della Repubblica Slovacca
a Roma
Via dei Colli della Farnesina 144 VI/A,
00135 Roma
tel.: +39 0636715200
nůdzová linka: +393 385 432 071
e-mail: emb.roma@mzv.sk

AZ Slovníček

Výslovnost

x-š = (Xlendi-Šlendi)

c-č = (Kercem-Kerčem)

g-dž

ie-í

q-k

h-h (tvrdé)

Nápisy

Maltsky	Česky
Miftuh	Otevřeno
Maghluq	Zavřeno
Dhul	Vchod
Hrug	Východ
Triq	Ulice

Maltsky	Česky
Misrah	Náměstí
Pulizija	Policie
Twaletta	Toalety
Rglel	Muži
Nisa	Ženy

Základní fráze

Maltsky	Česky
Merhba	Ahoj
Bongu	Dobrý den / Dobré ráno
Bonswa	Dobrý večer
Sahha	Na shledanou
Iva/Le	Ano/Ne

Maltsky	Česky
Jekk joghobok	Prosím
Grazzi	Děkuji
Kemm?	Kolik to stojí?
X'ismek?	Jak se jmenuješ?
Jisimni...	Jmenuji se...

Cestování

Maltsky	Česky
Meta jitlaq/jasal il-vapur?	Kdy odjíždí/přijíždí trajekt?
Meta titlaq/jasal il-karozza?	Kdy odjíždí/přijíždí autobus?
Nixtieq nikri karoza/rota.	Chtěl bych si půjčit automobil/kolo.

Nápisy

Maltsky	Česky
Ambaxxata	Ambasáda
Bank	Banka
Kastell	Hrad
Ispizerija	Lékárna
Knijsa	Kostel
Hotel / il-lukanda	Hotel

Maltsky	Česky
Suq	Obchod
Muzew	Muzeum
Posta	Pošta
Telefon pubbliku	Telefonní budka
Timbru	Poštovní známka

Zdravotní péče

Lékařská péče

Pokud jste si prostřednictvím cestovní kanceláře uzavřeli cestovní pojištění u ERV pojišťovny, a. s., kontaktujte v případě zdravotních obtíží vašeho průvodce nebo linku asistenční služby EuroAlarm Asistence. Linka je vám k dispozici 24 hodin denně na telefonním čísle +420 221 860 606. Pečlivě si uschovejte veškerá potvrzení od lékaře. Na základě podmínek sjednaných ve smlouvě vám po návratu pojišťovna náklady spojené s ošetřením uhradí. Pokud máte cestovní pojištění uzavřené u jiné cestovní pojišťovny, postupujte dle jejích pokynů.

Nakupování – suvenýry

Během svého pobytu narazíte na nespočet suvenýrů, které vám budou vždy připomínat čas strávený na Maltě, ať už to budou barevné sádrové odlitky typických rybářských člunů s očima na přídi zvané „luzzu“, kovový model žlutého maltského autobusu, nebo paličkované krajky ze sousedního ostrova Gozo.

Opravdu originálním a typickým suvenýrem z Malty je mosazné klepadlo na dveře nebo maltézský kříž s osmi hroty ze stříbra či zlata. Oblíbené jsou i maltské potraviny jako místní med, nakládané kapary nebo výtečné víno.

Nakupování – obchody

Na celém ostrově je řada obchodů s širokým výběrem zboží. Obchody známých módních značek jsou zejména ve Vallettě a Sliemě. Ve Sliemě se nachází největší nákupní centrum na Maltě The Point.

Obchody jsou zpravidla otevřeny od pondělí do soboty od 9.00 do 13.00 hodin a od 16.00 do 19.00 hodin. V turistických oblastech bývají obchody otevřeny nepřetržitě až do pozdního večera, ale téměř všechny mají zavřeno v neděli a o státních svátcích.

Nakupování – trhy

Nejproslulejší trh na Maltě najdete v rybářské vesničce Marsaxlokk (výslovnost „marsašlok“), kde se koná na nábřeží každodenní trh. Daleko zajímavější je však nedělní rybí trh, který je proslavený po celé Maltě. Začíná brzy ráno, dopoledne zmizí nejlepší zboží a v poledne zmizí i stánky.

Každé dopoledne se koná také trh v hlavním městě Vallettě, jeho vyvrcholením je nedělní velký trh, kde lze kromě oblečení, suvenýrů a zeleniny nakoupit také starožitnosti.

Spropitné

V restauracích se nechává běžně spropitné 5–10 % z celkového účtu. Malé spropitné se dává také pokojským, recepčním, řidičům autobusů a místním průvodcům.

Elektrický proud

Na Maltě je elektrické napětí 240 V a zásuvky britského typu. V případě, že budete potřebovat pro své elektrické spotřebiče adaptér, lze ho běžně zakoupit na recepci hotelu nebo v obchodech.

Zajímavá místa

Chrámý Hagar Qim a Mnajdra

Dva významné megalitické chrámy, památky UNESCO, leží na jižním pobřeží asi 13 km od hlavního města Valletty. Chrámové komplexy stojí na vrcholu útesu vysoko nad mořem s výhledem na neobydlený ostrov Filfla. Dodnes není jasné, jaká civilizace tu po sobě stavby zanechala. Chrámy jsou mnohem starší než egyptské pyramidy – jejich stáří se odhaduje i na víc než 5 tisíc let. Nálezy z chrámů, jako jsou figurky bohyně plodnosti a oltáře s rostlinnými motivy, je možné vidět v Národním archeologickém muzeu ve Vallettě.

Chrám Hagar Qim vyniká už vstupní bránou. Areál se skládá z šesti oválných síní tvořených z mnohatunových skalních bloků. Největší megalit měří 7 metrů. Jako jediný komplex na ostrově byl postaven z měkkého vápence, což nese nevýhodu toho, že těžko odolává erozi. Ve stavbě se nachází návštěvnické centrum, kde je možnost se občerstvit nebo si nakoupit suvenýry.

Asi 500 metrů na jih od Hagar Qimu leží Mnajdra, která je ještě zachovalejší než její „sestra“. Tento komplex v sobě skrývá tři chrámy. V silných zdech najdete dokonce tajné místnosti.

Valletta

Hlavní město ostrova se slavným přístavem a rušnými ulicemi, postavené v 16. století, patří pod ochranu UNESCO. Město má dokonalý systém opevnění.

Za pozornost stojí i katedrála sv. Jana, dříve klášterní kostel řádu johanitů. Svým jednoduchým průčelím navenek možná neuchvátí, o to větší překvapení ale čeká uvnitř. Katedrála nabízí úchvatnou ukázkou barokního umění. Obě strany kostela lemují kaple a nachází se zde i Caravaggiovo mistrovské plátno „Stětí Jana Křitele“. V kostele je pohřbeno více než 400 rytířů. Součástí katedrály je muzeum, ve kterém jsou sbírky malovaných knih, mešních rouch, gobelínů a rukopisů.

Mezi další památky patří Národní archeologické muzeum, bývalé sídlo řádu johanitů, se sbírkami o prehistorii ostrovů, za návštěvu stojí zahrady Barracca s překrásným výhledem na přístav. Dalšími vallettskými památkami jsou Maltská národní knihovna a palác Velmistřů. Hlavní tepnou s mnoha kostely, muzei, fontánami a obchody je třída Republiky.

Mdina

Historický klenot a jedno z nejhezčích míst Malty, které bylo do roku 1565 hlavním městem ostrova. Leží asi 12 km od Valletty. Přezdívá se mu tiché nebo mlčenlivé město a opravdu – jakoby se v uličkách středověkého města zastavil čas. Do města vedou dvě brány – starší Řecká z 8. století a známější Mdinská z 18. století.

Centrum tvoří katedrála svatého Pavla, postavená koncem 17. století na místě zničeného normanského kostela. V Mdině vás čeká bezpočet památek – paláce, kostely, kaple, strážní věže a mohutné hradby. Právě z městských hradeb (z terasy Bastilion Square) je skvělý výhled na velkou část ostrova. Navštívit lze Přírodovědecké muzeum nebo Katedrální muzeum s velkým množstvím obrazů, církevních a archeologických předmětů a také sbírku dřevorytů od Albrechta Dürera. Vychutnat atmosféru města si můžete netradičně třeba při jízdě kočárem.

Rabat

Město je dodnes předměstskou částí bývalého hlavního města ostrova Mdiny. Pyšní se hlavně kostelem sv. Pavla, který leží přímo v srdci Rabatu. Vedle kostela je vchod do jeskyně sv. Pavla, kde údajně apoštol Pavel přebýval po svém ztroskotání na ostrově.

Bludiště chodeb pod městem tvoří katakomby sv. Pavla a sv. Agáty, kde byli pohřbíváni první křesťanští obyvatelé ostrova. Turisticky přitažlivější jsou díky barevné freskové výzdobě z 12.–15. století katakomby sv. Agáty.

Nejstarší památku v Rabatu představuje Domus Romana – odkryté pozůstatky starověké římské vily. Kromě vykopávek je uvnitř budovy malé muzeum s expozicí věnovanou Římanům na Maltě.

Marsaxlokk

Na jihovýchodním pobřeží leží největší rybářská vesnice na Maltě, která je vyhlášena rybími trhy. Aby ne – více než polovina úlovků všech ryb na Maltě pochází ze sítí zdejších rybářů. Ochutnejte proto rybí speciality v některé z místních restaurací a vychutnejte si pohled na pestrobarevné lodky „luzzu“ pohupující se na vlnách.

Hypogeum

Blízko Paoly (předměstí Valletty) se nachází hluboký podzemní labyrint ve třech podlažích propojený průchody a schodišti. Tento světový unikát starý více než 5 tisíc let byl objeven roku 1902. Jde o kultovní místo s několika tisíci dochovaných kosterních pozůstatků. Místo je součástí kulturního dědictví UNESCO.

Popeye Village

Vesnice Pepka námořníka je oblíbenou rodinnou atrakcí. Leží nad zálivem Anchor asi dva kilometry od městečka Mellieha. Vesnice vznikla za několik měsíců jakožto kulisy pro hraný film s Robinem Williamsem. Zatímco film úspěšný nebyl, kulisy potkal opačný osud. Najdete tu malé kino (promítá samozřejmě krátký film o Pepkovi), filmařské muzeum a děti si tu užijí divadelní představení i řadu soutěží.